

Mag het nieuwe pensioenfonds van Shell de nieuwe pensioenregeling wel uitvoeren?

Artikelen in het FD van 7 en 8 juni jl. geven een buitenstaander goed inzicht in de oorzaken van de commotie die rond de nieuwe pensioenregeling van Shell is ontstaan. Shell, dat is Shell Nederland, wil voor medewerkers die op of na 1 juli a.s. in dienst treden een beschikbare premiereregeling invoeren. Daarbij liggen de beleggingsrisico's helemaal bij de deelnemer. Dat in tegenstelling met de bestaande eindloonregeling waartoe per die datum geen nieuwe deelnemers meer kunnen toetreden. De commotie betreft zowel de aard van de nieuwe pensioenregeling en de hoogte van de te verwachten pensioenen als de wijze waarop de nieuwe pensioenregeling tot stand is gekomen. De centrale ondernemingsraad (COR) van Shell Nederland is, zo is uit de genoemde artikelen op te maken, formeel buiten spel komen te staan door een lacune in de wet op de ondernemingsraden (WOR). Een via een recent amendement van het Tweede Kamerlid voor het CDA, Pieter Omtzigt, op dat punt aangevulde WOR komt voor de COR van Shell Nederland te laat. De werkgever gaat gewoon door met de nieuwe pensioenregeling, de COR dreigt met juridische stappen met betrokken vakbonden mogelijk aan zijn zijde. Of de COR met betrekking tot het tot stand komen van de nieuwe pensioenregeling toch nog een sterke zaak kan hebben, laat ik hier in het midden. Iets geheel anders is of de nieuwe pensioenregeling door het nieuwe pensioenfonds per 1 juli a.s. wel mag worden uitgevoerd.

Het bestuur van het nieuwe pensioenfonds, Shell Nederland Pensioenfonds Stichting, bestaat uit zes leden. De twee bestuursleden A, werkgeversvertegenwoordigers, worden door het bestuur benoemd op voordracht van Shell Nederland. De twee bestuursleden B, werknemersvertegenwoordigers, worden door het bestuur benoemd uit kandidaten die het bestuur zelf kan aandragen, of die namens deelnemers kandidaat zijn gesteld. Bij meer kandidaten dan vacatures houdt het bestuur onder de deelnemers een stemming. De twee bestuursleden C hebben de dagelijkse leiding en worden benoemd bij meerderheidsbesluit door de bestuursleden A en B. De bestuursleden A en B houden toezicht op de bestuursleden C. Maar wie zijn deze bestuursleden, in het bijzonder de werknemersvertegenwoordigers?

Bij de Kamer van Koophandel zijn de bestuurders ingeschreven, van het nieuwe pensioenfonds en van het oude, de Stichting Shell Pensioenfonds. Vergelijking van namen maakt duidelijk dat van de twee bestuursleden B van het nieuwe pensioenfonds er één werknemersvertegenwoordiger is in het bestuur van het oude pensioenfonds; de andere is gevolmachtigde, met volledige volmacht, bij het oude pensioenfonds. Kunnen zij dan wel optreden als werknemersvertegenwoordiger in het bestuur van het nieuwe pensioenfonds? Om deze vraag te kunnen beantwoorden volgt hier een deel van de tekst van artikel 99 van de Pensioenwet.

De benoeming van de werknemersvertegenwoordigers in het bestuur van een ondernemingspensioenfonds vindt plaats:

- a na verkiezing van de vertegenwoordigers door en uit de deelnemers;
- b op voordracht van de vertegenwoordigers van de deelnemers in een deelnemersraad;
- c op voordracht van de ondernemingsraad; of
- d op een andere wijze, mits de ondernemingsraad heeft ingestemd met deze benoemingswijze.

De vier opties die de wet biedt kunnen gelegd worden naast de feitelijke invulling bij het nieuwe pensioenfonds. Optie a kan het niet zijn. Het nieuwe pensioenfonds kent pas deelnemers vanaf 1 juli a.s. En het ligt voor de hand dat de twee bestuursleden deelnemers zijn van het oude pensioenfonds. Optie b kan het ook niet zijn: er is (nog) geen deelnemersraad. Optie c zou kunnen: de COR van Shell Nederland heeft beide bestuurders voorgedragen. Optie d kan ook: de werkgever, of zijn vertegenwoordigers in het nieuwe bestuur, hebben de twee bestuursleden B voorgedragen, en de COR heeft daarmee ingestemd. Optie d biedt overigens ook de mogelijkheid vakbondsvertegenwoordigers in het bestuur te benoemen. Gezien de ontstane commotie maken opties c en d niet veel kans. Maar je weet het maar nooit. Als optie c of d van toepassing blijkt te zijn, heeft de COR wat uit te leggen. Maar wat als geen van de vier opties van toepassing is? Dan lijkt het geheel een kaartenhuis: geen rechtmatig benoemde bestuursleden B, dan geen bestuursleden C, en ook geen geldige bestuursbesluiten. Dus ook geen geldig bestuursbesluit om de nieuwe pensioenregeling via een met Shell Nederland te sluiten overeenkomst per 1 juli 2013 in uitvoering te nemen.

Thijs Jansen

or-adviseur pensioenen

De tekst hierboven dateert van juni 2013. Het genoemde artikel 99 van de Pensioenwet is per 1 juli 2014 vernummerd naar artikel 102, met een aan de nieuwe inzichten op het gebied van governance iets aangepaste formulering.

Pensioenwet artikel 102, lid 3

De benoeming van de werknemersvertegenwoordigers in het paritaire bestuur van een ondernemingspensioenfonds vindt plaats:

- o a. na verkiezing van de vertegenwoordigers door de deelnemers;
- o b. op voordracht van de vertegenwoordigers van de deelnemers in het verantwoordingsorgaan, bedoeld in artikel 115;
- o c. op voordracht van de ondernemingsraad; of
- o d. op een andere wijze, mits de ondernemingsraad heeft ingestemd met deze benoemingswijze.

TJ December 2015